

Kan bare gjengis offentlig i
anonymisert form, jf. domstolloven
§ 130 tredje ledd

NORGES HØYESTERETT

Den 11. mars 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergsjø, Falch og Thyness i

HR-2022-567-U, (sak nr. 22-032689SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Rikke Tangen de Vibe)

mot

B (advokat Haakon Fredrik Borgen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder taushetsplikten for tidligere rettsoppnevnte sakkyndige, jf. barneloven § 50 annet ledd.
- (2) A reiste 4. september 2020 sak mot B. Saken gjelder fast bosted og samvær for partenes felles barn, C.
- (3) Tingretten oppnevnte psykolog Kirsti Hoff som sakkyndig, jf. barneloven § 61 første ledd nr. 1. Oppdraget besto i første omgang i å være til stede under et saksforberedende møte 22. oktober 2020. I møtet fikk hun et nytt mandat, som var å «snakke med foreldrene og C, og ta kontakt med de komparenter hun finner nødvendig». I et nytt møte 3. februar 2021, fikk hun samme mandat frem til neste møte.
- (4) I rettsmøte 18. mars 2021 besluttet retten å innhente en ny sakkyndig til neste møte. Hoff's sakkyndigoppdrag ble dermed avsluttet.
- (5) Psykolog Helga Brun ble deretter oppnevnt som ny sakkyndig. Brun møtte som sakkyndig i hovedforhandlingen som hun overvar og avga forklaring i. Hoff avga forklaring som vitne uten at spørsmålet om taushetsplikt ble tatt opp.
- (6) Ved Buskerud tingretts dom 26. november 2021 ble det avgjort at barnet skulle ha fast bosted hos B og samvær med A. A anket dommen. Ankeforhandling er berammet til april 2022.
- (7) B begjærte midlertidig avgjørelse om at ordningen fastsatt i tingrettens dom skulle gjelde frem til rettskraftig dom forelå.

(8) Buskerud tingrett avsa 1. desember 2021 kjennelse med slik slutning:

- «1. C skal som midlertidig ordning, frem til rettskraftig dom foreligger, ha fast bosted hos far og samvær med mor, slik det fremkommer av Buskerud tingretts dom av 26. november 2021 i sak 20-124479TVI-TBUS/THOK.
- 2. Sakskostnader tilkjennes ikke.»

(9) A anket kjennelsen.

(10) Borgarting lagmannsrett avsa 1. februar 2022 kjennelse med slik slutning:

- «1. Anken forkastes.
- 2. Sakskostnader erstattes ikke.»

(11) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovtolkningen. Det er anført at det var feil å la Hoff forklare seg fritt under hovedforhandlingen for tingretten. Fritak fra taushetsplikt i barneloven § 50 annet ledd annet punktum gjør seg kun gjeldende for sakkyndige som arbeider under en aktiv oppnevning. Dette må under enhver omstendighet gjelde der den sakkyndige har fratrudd sitt oppdrag etter at retten har etterkommet en begjæring fra en av partene knyttet til manglende tillit, jf. HR-2017-1611-U. Videre er det anført at lagmannsretten ikke hadde kompetanse til å avgjøre om Hoff var inhabil, siden det allerede er avgjort av tingretten under saksforberedelsen. Subsidiært er det anført at Hoff må anses som inhabil. Det er lagt ned følgende påstand:

«Prinsipalt:

Borgarting lagmannsretts kjennelse av 01.02.2022 i sak 21-183827ASK-BORG/02 oppheves.

Subsidiært:

Tidligere rettsoppnevnt sakkyndig psykolog Kirsti Hoff er underlagt taushetsplikt etter tvisteloven § 22-3.

I begge tilfeller:

A / det offentlige tilkjennes sakskostnader.»

(12) B har inngitt tilsvar. Det er anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil eller feil ved den generelle rettslige forståelsen av en skreven rettsregel. Barneloven § 50 annet ledd må forstås slik at den som har vært rettsoppnevnt sakkyndig, ikke har noen taushetsplikt overfor retten, uavhengig av om vedkommende fortsatt har oppnevning som sakkyndig. Videre er det anført at tingretten ikke har tatt noen formell avgjørelse angående Hoff's habilitet. Lagmannsretten har korrekt lagt til grunn at det ikke foreligger inhabilitetsgrunner, og at situasjonen dermed er annerledes enn i HR-2017-1611-U. Ankende part har dessuten ved sin adferd rent faktisk samtykket i at Hoff avga sin vitneforklaring i tingretten. Det er lagt ned følgende påstand:

- «1. Anken avvises, jfr tvisteloven § 30-6.

Subsidiært:

- 2. Anken nektes fremmet, jfr tvisteloven § 30-5.

Dersom anken tillates fremmet:

3. Anken forkastes.
  4. A dømmes til å betale sakens kostnader for B.»
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over kjennelse, hvor ankeutvalget bare kan prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c.
- (14) Psykolog Kirsti Hoff ble under saksforberedelsen oppnevnt som sakkyndig etter barneloven § 61 første ledd nr. 1. A ga imidlertid etter hvert uttrykk for at hun ikke ønsket at Hoff skulle fortsette som sakkyndig, og retten besluttet å innhente en ny sakkyndig. Hoff opptrådte etter dette ikke som sakkyndig i saken, men hun var til stede og forklarte seg som vitne under hovedforhandlingen uten at det ble reist spørsmål om hennes taushetsplikt. Spørsmålet er om dette var en saksbehandlingsfeil fordi Hoff var underlagt taushetsplikt når hun ikke lenger hadde noe løpende oppdrag som sakkyndig oppnevnt av retten.
- (15) Rettsoppnevnte sakkyndige i saker etter barneloven har lovbestemt taushetsplikt etter lovens § 50 annet ledd, som lyder slik:
- «Den som gjer teneste etter § 61 første stykket nr. 1, 3, 4 eller 7 har teieplikt om det som kjem fram om personlege forhold i samband med oppdraget. Han kan utan hinder av teieplikta gje oppdragsgjevar dei opplysningar han har fått i samband med oppdraget. Lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer §§ 6, 7, 9 og 10 gjeld tilsvarande.»
- (16) Det fremgår av bestemmelsens annet punktum at taushetsplikten ikke er til hinder for å gi opplysninger til oppdragsgiver, og en rettsoppnevnt sakkyndig kan følgelig uten hinder av taushetsplikt gi forklaring til oppdragsgiveren i den rettsaken hun er oppnevnt, jf. HR-2020-1805-U avsnitt 15 med videre henvisninger. Spørsmålet er om dette stiller seg annerledes når den sakkyndige har avsluttet oppdraget.
- (17) Bruken av presensformen – «den som gjer teneste» – kunne isolert sett tale for at bestemmelsen bare gjelder mens den sakkyndige har et aktivt oppdrag. Siden presensformen er benyttet både i første punktum om taushetsplikten og i annet punktum om unntaket fra taushetsplikten, samtidig som det er åpenbart at taushetsplikten også skal gjelde etter at oppdraget er avsluttet, gir ordlyden imidlertid ingen veiledning for spørsmålet i saken her.
- (18) Etter utvalgets oppfatning må utgangspunktet være at § 50 annet ledd i sin helhet gjelder uten noen tidsbegrensning. Hensynet til dem opplysningene gjelder tilsier at dette åpenbart må være tilfelle for taushetsplikten som sådan. Og hensynet til formålet med unntaket – at oppdragsgiver skal få bistand til løsningen av saken oppdraget gjelder – taler for at også unntaket bør gjelde selv om oppdraget skulle være avsluttet før forklaringen avgis. Det er i det hele vanskelig å se noen grunn til at omfanget av taushetsplikten skulle bli forskjellig avhengig av om det er én sakkyndig som opptrer gjennom hele saksforløpet, eller om oppgaven blir fordelt på flere sakkyndige på ulike stadier av saken.
- (19) Forarbeidene gir noe støtte for å tolke unntaket i § 50 annet ledd annet punktum slik, se Ot.prp. nr. 29 (2002–2003) side 83, der det i kommentarene til barneloven § 50 blant annet er uttalt følgende:

«Dette innebærer at den sakkyndige som for eksempel bistår dommeren i forbindelse med det saksforberedende møte, og deretter veileder partene og mekler mellom dem, ikke vil ha taushetsplikt overfor retten.»

(20) Utvalgets konklusjon er etter dette at unntaket i barneloven § 50 annet ledd annet punktum om fritak fra taushetsplikten overfor oppdragsgiver, gjelder også etter at den sakkyndiges oppdrag er avsluttet.

(21) Saken i HR-2017-1611-U gjaldt en sakkyndig som var blitt inhabil i saken og erstattet av en ny sakkyndig. Vedkommende var da ikke unntatt fra taushetsplikten i barneloven § 50 annet ledd. Dette ble i avsnitt 19 begrunnet slik:

«Ankeutvalget viser til at partene lot den sakkyndige få tilgang til taushetsbelagte opplysninger nettopp under den forutsetning at Eidsnes var rettsoppnevnt sakkyndig. Når denne forutsetningen svikter, foreligger ikke lenger grunnlaget for at Eidsnes skal kunne viderebringe de taushetsbelagte opplysningene til retten.»

(22) I vår sak fremgår det av rettsboken at bakgrunnen for at det ble oppnevnt en ny sakkyndig var som følger:

«Mor ønsker ikke at sakkyndig Hoff skal være sakkyndig lenger. Aktørene fikk anledning til å uttale seg mht. dette spørsmålet. Far tilkjennegjorde tillit. Retten besluttet at en til neste møte innhenter en ny sakkyndig. Dersom den nye sakkyndige ikke kan det berammede tidspunktet 19. april 2021, vil retten ta initiativ til saksforberedende møte et annet egnet tidspunkt.»

(23) Lagmannsretten har lagt til grunn at «tingrettens beslutning om å oppnevne ny sakkyndig var begrunnet i mors manglende tillit, som i seg selv ikke gir grunnlag for inhabilitet», og at det ikke «i sakens dokumenter, eller gjennom partenes anførsler for lagmannsretten, er sannsynliggjort at den sakkyndige Hoff var inhabil». Dette er riktig rettsanvendelse.

(24) Utvalget er videre enig med lagmannsretten i at en slik situasjon ikke kan sammenlignes med situasjonen der den oppnevnte sakkyndige må fratre på grunn av inhabilitet. Det er i vår sak ikke gjort gjeldende noen slik grunnleggende brist i forutsetningene for den sakkyndiges tilgang til taushetsbelagte opplysninger som kan medføre at unntaket fra taushetsplikten ikke skal gjelde.

(25) Anken må etter dette forkastes.

(26) Ankemotparten har krevet sakskostnader. Kravet er ikke spesifisert. Påstanden tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, og sakskostnadene fastsettes til 5 000 kroner inkludert merverdiavgift.

(27) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken forkastes.

I sakskostnader for Høyesterett betaler A til B 5 000 – femtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Ingvald Falch
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)